

Laiuse Koguduse Teataja

Nr. 1 (15) VII. aastakäit	Ilmub tarvidust mööda.	3. juulil 1937 a. Hind 10 fenti.
	Wastutaw toimetaja ja wäljaandja õp. J. Järwe Laiuse kirikla.	
	Mu olgu Jumalale kõrges!	
Sisuford: Laewad jutustawad Jumala au . . . — Jumalateenistuste talwa. — Olgem rõõmsad Jesan- das! — Teadaandeid. — E. E. K. Laiuse koguduse talmistu toduford. — Lauke kogust kõnmutud laulus II". —		

Laewad jutustawad Jumala au . . .

Laatu. I. 19, 1—5.

„Laewad jutustawad Jumala au ja taewa laotus kuulutab tema käte tööd. Päew ajab päewale rohkesti kõnet wälja, ja õõ kuulutab õõle üles, mis tuleb ära tunda. Ei ole kõnet ega sõnu, kus nende häält ei peaks kuuldama. Nende hääl käib kõit maa läbi ja nende sõnad maailma otsani; päifesele on ta sinna maja teinud.“

Nõnda laulis püha laulik muistsel ajal. Sest ajast on palju andekaid laulikuid laulnud. Aga ei ole ühtegi, kelle sõnades Jumala kiitus nii wõimsalt oleks kõlanud. Kuidas wõibki see teistil olla, kui talle taewad ise jutustawad Jumala au ja taewalaotus kuulutab Tema käte tööd. Kui meiegi lahtiste filmadega waataksime enese ümber, lahtiste kõrwadega kuulataksime, siis näeksime ja kuuleksime looduse wägewat kuulutust Jumala aust ja ei oleks „kõnet ega sõnu, kus nende häält ei peaks kuuldama.“

Püha Antonius, filmapaistwam wana kiriku munk, kes erakuna eemal elas inimestest ja keda paljud tema elutarkuse imetlemiseks ja nõukõsimiseks külastasid, oli wana aja wäljapaistwamaid kujusid tarkuse poolest. Kord küsis temalt üks külastaja, kust on ta oma tarkuse wõtnud. Antonius wastas: „Ma ammutan oma tarkuse tahest raamatust, üks on piibel ja teine on nii suur, et see ei mahu minu elamusse.“ Ta wiis oma külastajale koopa atwause juure, kus ta elas ja ütles: „See teine raamat on atwatud, see on suur maailmaroomat. Tal on küll ainult kaks lehte: sinine taewas ja roheline maa. Sfimesel lehel on palju kuldseid tähti, mida ma waetwaga seletan — need on päike, kuu ja tähed; maa peal aga iga loodud asi — kivi, rohi, puu, kala, lind — tunnistab Looja tarkusest ja kõltoõimusest.“

Ra Goethe ütles: „Loodus on ainuke raamat, mis rikkalikult sisu pakub iga l hehelüljel.“

See raamat on atwatud ka meie kõitide ees. Loe seda! See on tõepoolest rikkaliku sisuga raamat. Sellest õpime kõige pealt Jumalat tundma ja austama. Looduse lähem tundmaõppimine wiib meid Jumala tundmisele.

Moodsa fattelise teaduse rajaja Baco Verulamist ütles: „Minult pealistaudne looduse tundmine wõib meid Jumalast eemale wiia; sügaw ja põhjalik loodusetundmine wiib meid tagasi Jumala juure!“ Suur täheteadlane J. Kepler ütles: „Looduses nagu ulatufime kätega Jumalani.“ Teine teadlane Nädler ütles: „Lõõfine looduseuurija ei saa olla jumalafalgaja. Kes sügawalt waatab Jumala töõfotta, see peab alanduses oma põlwi nõtkutama püha Jumala ees.“

Mööõdunud sajandi filmapaistwam teemil Justus Liebig kirjutas: „Loodusetundmine on tee Looja imetlemisele.“

Wanaaja suurem õpetlane ja mõttetark Aristoteles ütles: „Kuiigi nägematu surelikule loodusele, saab Jumal nähtawaks oma loomingus.“ Umbes sama kirjutas apostel Paulus: „Sest tema nägematuld asju, nii hästi tema igatwest wäge, kui jumaliku olemist, näitse maailma loomist, kui neid tähele pannaiffe tegudest.“ (Rooma 1, 20).

Üks looduseuurija uuris kord suureks tegetwa klaasi abil sambla taime ja lastis lähedal olewal karjasel ka seda waadelda. „Kui suurepärane!“ hüüdis see imestunult, kvas aga kõhe juure: „Ja nii palju aastaid astun üle nende taime ja talan neid ja ei märganud midagi nende ilust!“

Inimeste oskusega walmistud nõel on suureks tegetwa klaasi all waadeldes krobeline ja ebahõhtlane, metallase nõel aga on täiesti sile ja tasane ning tema ots on pea nägematuseni teraw.

Kuulus maalikunstnik A. Böcklin aurides kord liblika tiibu hüüdis walmustatult oma sõbrale:

„Milline väärtide mitmekesisus ja rikkus! Ei kufagil teratvat vastolu, igal pool peened varjundid ja üleminefud. Kunstnikkude meistritööd ei ole midagi felle tõrival!“

Wõikfime tuua lõpmata palju näiteid ja tunnustusi looduse iluft ja imetaolifufest. Kuid igatfks tõib ife felles weenduda waadeldes tähelepanelifu filmaga.

Slufatel fufvepäewadel kufsub loodus meid jälle enefe rüppe. Wõhjamaa üürife kewad ja fufwi ter-

witawad tuhandete õitega kõifi meid foorjalt. Nad terwitawad fülkwaajat põõsul ja kõifi kes lähewad tööle nurmel wõi niidul.

Ribe päewatöö ja üksteift ootawad ülesanded kiputwad tihti nõudma omale kõife jõudu ja tähelpanu. Ei jää nagu aega, et fuulatada looduse kõnet.

Uga fiiõki: Laetwad jutustawad Jumala au, ja taetwa lootus tema kätte tööd. . . Jutustawad ka meie rahwa poegadele ja tütardele.

J. J.

Jumalateenistuste kawa

1937 a. teifel poolel.

Pühap., 4. juulil kell $\frac{1}{2}11$ hom. jt. eraleerilaste õnnistamisega ja armulauaga. Laululehed.

Pühap., 11. juulil jt.

Pühap., 18. juulil jt. Kell 5 p. l. Siimusti kalmistupüha jt. Laululehed. Muusikafoor.

Pühap., 25. juulil jt. Armulauaga.

Pühap., 1. aug. lefede püha jt. armulauaga. Laululehed.

Pühap., 8. aug. jt.

Pühap., 15. aug. kell $\frac{1}{2}10$ pihtijumalateenistus armulauaga. Laululehed. Kell $\frac{1}{2}12$ fontfertjumalateenistus. Laululehed. Laulufoorid. Jutl. õp. S. Muru. Kell $\frac{1}{2}3$ p. l. laulupäewa ühendatud fooride fontfert kirifupargis.

Pühap., 22. aug. jt. armulauaga.

Pühap., 29. aug. foguduse aastapäewa jt. armulauaga. Jutustab rektor J. Kõpp.

Pühap., 5. fept. jt.

Pühap., 12. fept. jt. armulauaga.

Pühap., 19. fept. jPii-lipüha jt. armulauaga.

Pühap., 26. fept. t.

Pühap., 3. okt. jt.

Pühap., 10. okt. lõifuspüha jt. armulauaga. Laululehed. Laulufoor.

Pühap., 17. okt. jt.

Pühap., 24. okt. jt. armulauaga.

Pühap., 31. okt. jt.

Pühap., 7. now. jt.

Pühap., 14. now. jt.

Pühap., 21. now. Surnutepüha jt. armulauaga. Laululehed. Laulufoor.

Pühap., I Kr. tul. p. 28 now. jt. armulauaga.

Pühap., II Kr. t. p. 5. detf. jt. leerilaste õnnistamisega. Laululehed.

Pühap., III Kr. tul. p. 12. detf. jt. armulauaga.

Pühap., IV Kr. tul. p. 19. detf. jt. armulauaga.

Jõuluõhtul 24. detf. kell 5 õht. liturgiline jt. Laululehed. Laulufoor.

I Jõulupühal 25. detf. jt. Laululehed. Kell 5. p. l. jt. Jõgetwa feltfimajas. Laululehed.

II jõulupühal jt. armulauaga.

Wana-aasta õhtul 31. detf. kell $\frac{1}{2}5$ õht. jt. armulauaga. Laululehed. Laulufoor.

Olgem rõõmsad Issandas!

Leeriõnnistamise päevaks.

4. VII. 1937 a.

Vilippi 4, 4-7

Mööda on kena kevad ja käes on palavad tööpäewad. Puud, põõsad ja lillekesed nurmel on heitnud eneselt õieehted. Selle asemel aga näeme kõikjal saaki võrsuvat sügiseseks lõikuseks.

Voolab high ojadena põllumehe palgelt nii niidul kui nurmel. Pole aega põllumehel ilutsemiseks käesolevatel palavatel suve päewadel, aga ometigi tunneb ta rõõmu nähes wilja võrsuvat väljadel; nähes päewpäewalt ikka rohkem ja rohkem painduvat wiljapuid kasvava koorma all. Rõõmu tunneb põllumees, kes kevadel palvega heitis seemet kohedasse mullapõue ja nüüd näeb oma käsitöö õnnistust.

Samasugust rõõmu tunnevad paljud perekonnad täna; tunneb terve meie kogudus, kui saadame oma noori Issanda altari ette andma oma elu suuremat ning ilusamat töötust. Samasuguse põllumehe pilguga vaatavad möödunud aastate pääle tagasi vanemad ja vaderid, sest Issand on õnnistanud nende tööd ja on lasknud tõeks saada nende unistused ning lootused. Aga kõige rohkem rõõmu tunnevad ju noored ise, kes astuvad täna üle lapsepõlve piiri; kes iseseisvalt ja täiskasvanuna lähewad jatkama seda ehituse ja kasvatuse tööd, mida on teinud senini nende vanemad. Nagu ei tea põllumees, seistes võrsuva wiljapõllu ääres, kõi-

ki õnnetusi ja hädaohutusi, mis ähvardavad tema viljapõlde ja lõikust — niisamuti ei aima ka noored täna kõiki takistusi ja ebaõnnestumisi, mida veeretavad tulevased aastad nende eluteele. Oleme ja püüame olla rõõmsad täna ja oleme õnnelikud, kui me võime ning tohime seda olla! Vahelduvad ju inimese elus valgused ja varjud; käivad käsikäes rõõm ja mure, sest nad on kaksikvennad. Kui harva puudub rõõmuhetkeil alatine „aga“, mis tilgutab mõrudat sappi meie rõõmukarikasse!

Kui tihti kuuleme öeldavat: Võiks ju elada ja tööd teha rahulise südamega, kuid puudub tervis või raha ehk vara!

Ikka leidub mingi täitmata soov või purunenud igatsus meie hinges, mis okkana torgib meie rinnas, takistades tunda suurt ja täiuslikku rahu ning rõõmu. Sää! on raske haigus majas, või mingi õnnetus valusalt tabanud meie kodu. Vahest mälestus värskest hauakünkalt, mille alla oleme pidanud kandma oma armastuse, rikub ja kibestab meie rõõmu.

Pole kena kevadet ega sumedaiv suvepäevi sellele, kelle hinge mured ja lein söövad! Lõpmata palju on põhjuseid, mis keelavad tunda täiuslikku ja segamata rõõmu.

Aga meie igatseme käia ikka lillelistel radadel ja näha ning tunda enda ümber õnne-päikesepaist.

Püüame vabaneda murest ja kurvastusest; püüame vabaneda kõigest sellest, mis roostena meie südant sööb, ja tahaksime olla rõõmsad rõõmsatega ning tunda südames tõelist kevaderõõmu.

Meie püüame selle sihi poole tihti inimlike abinõudega; püüame töös või lõbudes unustada kõike, mis rõhub meid. Aga meie pettume ka tihti ja ei suuda kätte saada seda, mis meie rõõmuks ja rahuks tarvis läheb.

Apostel Paulus tahab meid aga juhatada selle juurde, kellele tuleb rõõm ja rahu. „Olge rõõmsad Issandas!“ hüüab ta. Rõõm Issandas on kindlam ja täiuslikum, sest Issand ise on kindel ja täiuslik. Selle sõnaga apostel tahab meile ütelda, et meie rõõm olgu samasugune, nagu tundis seda meie Issand ja Õnnistegija Jeesus Kristus. See tähendab, et meie silmi ees seisaks alati Issanda kuu, kes oli rõõmus keset kurjuse ja ülekohtu merd; kes võis rõõmsalt tänada oma Taevast Isa kõige armu ja helduse eest, kuigi nägi enda ümber äraandmist, teotusi ja alandusi. Meie peame ja ka tahame olla tema sarnased. Kuid mitte ainult eeskujuga ei vaja meie, vaid meie vajame palju rohkem. Meie palume, et Issand ise asuks elama meie südamesse; et ta uuendaks meie tahte ja meie meele ning sellega saaksime sellesama rõõmu ja rahu pärijateks, mis saatis ja kandis meie Issandat ja Õnnistegijat tema alanduste teel.

Sarnaselt ristiniimine pole pimedasaatuse ja juhu mängukann, vaid ta on iseenda ja maailma tõeline isand ning valitseja. Ei suuda tumestada ega riisuda meie rõõmu inimlike ebaõnnestumi-

sed, kui võtame neid vastu oma Vägevast Loojalt nagu sõnakuulelikud lapsed oma armsalt isalt. Hingeline tasakaal ja kõigist takistustest ning raskustest üle-oleku tunne ongi see, mida apostel Paulus soovib sõnadega: „Olge rõõmsad Issandas!“

Rõõmu eeltingimuseks on aga rahu. Kui näiteks perekonnas on tüli ja riid, siis ei saa sää! juttugi olla rõõmust enne, kui on lepitatud ja andestatud tüli ja pahandus.

Sellepärast meie peame rahu otsima ja tegema kõikide inimestega; peame rahu leidma ja nõudma, aga kõigepää!t oma Jumalaga.

Meil puudub rahu Jumalaga, sest nõuame, et Jumal oleks nagu meie teenija, kes täidaks meie väiksematki soovi. Oleme valmis tegema etteheiteid, kui ei täitu kõik meie soovid ja igatsused.

Meil puudub rahu kaasinimestega, sest nõuame taga oma õigust ja kasu. Meie nõuame rahu oma kaasinimese kulul, et tema ennastohverdavalt teeniks ja töötaks ainult meie kasuks. Väga tihti kannatavad hulgad perekonnad puudust, et üks inimene või perekond võiks pillata. Tuhanded peavad kannatama, et üks inimene võiks põletada oma noorust, tervist ja jõudu!

Ei saa anda rahu inimsoole lepingute, seaduste ja korraldustega, sest ka kõige parem seadus võimaldab teenida omakasu ja iga leping on rikutav. Rahu saavutatakse aga seadusega, mis on kirjutatud kristliku armastusega inimlaste südamele. Rahu kõikide inimestega leiame, kui Issand ise on seaduseks ja seaduseandjaks meie ees; kui meie igauks käime Issanda teeniva armastuse käsu järel; kui Issand on ligi meile ja meie kaasinimesele. Sellepärast ütleb ju ka apostel: „Teie lahkus saagu tuttavaks kõigile inimestele! Issand on ligi!“

Kui me nõnda rahu otsime oma kaasinimesega, siis võtab Issand meie südamest tumestavad varjud.

Usaldades lapselikus palves kõik mured ja kooramad Taevase Isa ette, vabastab tema meid nendest ja muretseb meie eest, kui hää isa oma hääde laste eest. Kui on Jumala rahu meiega, siis nagu puhksid soojad kevadtuuled üle meie lumiste ja jäätanud südameväljade ja panevad need õitsema ja haljendama uuel ning igavesel ilul.

Sellepärast nõudkem rahu ligimestega. Kõigepää!t aga nõudkem taga Issandat, et ta saadaks ja juhataks meid meie eluteel; et ta oleks meile igaveses rahu ja rõõmu allikaks; et sellest ammutades meie rõõm võiks täielik olla.

Kui Issand ise meid juhatab ja saadab, siis ei puudu kunagi rõõm ja rahu meie majades, ega väsi armastus meie perekondades. Kui Tema meid saadab, siis ei jää tulemata õnnistus meie elu palavatel suve- ja tööpäevadel. Siis kanname ka kord hõiskamisega oma vihkusid, kui oleme lõpetanud oma maise teekonna ja jõudnud igavesele rõõmu ning rahu rannale. Aamen.

E. E. L. K. Laiuse koguduse kalmistu kodukord.

§ 1.

E. E. L. K. Laiuse koguduse kalmistu kohta maksavad kõik avalikkude matmispaikade kohta antud seadused ja määrused.

§ 2.

Kalmistu valitsemine ja järelvalve on koguduse juhatuse ülesandeks, kelle korraldusi ja määrusi seaduse piirides kõik matmisplatside kasutajad on kohustatud täitma.

§ 3.

Matmisplatside ostuhinna ja tarbe korral erimaksu kalmistu korraldamiseks määrab koguduse juhatus.

§ 4.

Matmisplatside omanikud on kohustatud alaliselt korras hoidma oma platsid, eriti aga hauakünkad. Korratuks arvatakse matmisplatsid, mille hauakünkad on ära vajunud või rohtunud. Samuti loetakse korratuks lagunened või kõdunenud aiad, ristid, hauamärgid, pingid ja muud säärased ehitused. (Kohtu- ja sisemin. määrus §§ 20, 28, R. T. 1926 — nr. 67).

§ 5.

Koguduse juhatus on kohustatud iga aasta juunikuus toime panema matmisplatside ülevaatus ja kokku seadma akti korratute matmisplatside üle. Kui korratukstunnistatud matmisplatse korda ei seata, kuuluvad need tasandamisele ja neid võidakse seadusliku tähtaja möödumisel soovijatele uuesti välja anda. (Sisemin. määrus §§ 17, 28, 29, 30, R. T. 1926 — nr. 67).

§ 6.

Matta samale kohale võib pärast 30. aasta möödumist, arvates eelmisest matmisest. (Sisemin. määrus § 17, R. T. 1926 — nr. 67).

§ 7.

Maksulistele matmisplatsidele on lubatud surnuid matta mitte vähem kui 0,2 m kaugusesse selle piirist arvates. (Sisemin. määrus § 18, R. T. 1926 — nr. 67).

§ 8.

Kalmistul on keelatud põõsaste ja puude rikkumine ning lillede murdmine või kaasavõtmine. Samuti on keelatud igasugune sõitmine (ka jalgratastel), välja arvatud hädatarvilikud veod, kalmistu valitsuse igakordsel eriloal. Matmisplatsidel korraldamisel tekkinud prügi, oksid ja mütid jäänuseid on kalmistu piirkonnas lubatud panna ainult selleks määratud kohtadele. (Sisemin. määrus § 33, R. T. 1926 — nr. 67).

§ 9.

Kalmistul on keelatud loomi karjatada ja koeri kaasa võtta. (Sisemin. määrus § 27, R. T. 1926 — nr. 67).

§ 10.

Kalmistul peab valitsema hea kord ja rahu, iseäranis ka matuste ajal. Keelatud on alkoholi

tarvitamine, suitsetamine ja igasugune sündmatu ülalpidamine.

§ 11.

Hauamärgid, ristid, aiad, pingid ja muud ehitused võivad olla ka lihtsad, kuid olgu korralikud ja maitsekad.

§ 12.

Hauamärkide ja ristide pealkirjad olgu kristliku sisuga ja laitmatu keeles.

§ 13.

Kalmistu valitsusel on õigus nõuda puude ja põõsaste mahavõtmist matmisplatsidelt, kui see tarvilik kalmistu korraldamiseks. Matmisplatside omanikel on puude kõrvaldamine lubatud ainult kalmistu valitsuse loal.

§ 14.

Surmajuhtumist tuleb aegsasti teatada koguduse õpetajale, ühtlasi matuse aja üle läbi rääkides.

§ 15.

Matmine võib toimuda ainult pärast surmajuhtumi registreerimist ja ülesandmist koguduse õpetajale. (Kohtu- ja sisemin. määrus § 22, R. T. 1933 — nr. 82).

§ 16.

Hauakaevamine on keelatud pühapäevadel ja pühadel.

§ 17.

Ilma koguduse õpetaja loata ei ole kellelgi õigust toimetada kiriklikku matusetalitust. (E. E. L. K. põhimäärused).

§ 18.

Kirikliku matusetalitusega maetakse ainult koguduse liikmeid.

§ 19.

Surnuid ei või matta enne kolme ööpäeva möödumist, arvates surmajuhtumist. Enne seda tähtaega võib matta ainult arsti tunnistuse põhjal. (Matmise seadus § 2, R. T. 1935 — nr. 62).

§ 20.

Ilma arsti tunnistuseta ja politsei loata ei või matta õnnetut või vägivaldset surma saanud. (Matmise seadus § 3, R. T. 1935 — nr. 62).

§ 21.

Haua sügavus surnu matmiseks ei tohi olla alla 2 meetri, ning haud tuleb korralikult täita ja katta mullaga. (Matmise seadus § 4, R. T. 1935 — nr. 62).

§ 22.

Matmise päevadeks on: teisipäev, neljapäev ja laupäev. Kokku kõneledes õpetajaga võib erilistel juhtudel matta ka muudel päevadel.

§ 23.

Selle raamatu omanik kohustub täitma kõiki eeltoodud kodukorra nõudeid ja tingimusi.

E. E. L. K. Laiuse koguduse juhatus.

Laiusel, 1. juunil 1937.

Ristitud

1936. a. (järg).

66. Leili Päären. 67. Asta Kruus. 68. Ivi Ots. 69. Aino Birkenfeldt. 70. Elvi Mötte. 71. Eva Olgo. 72. Meeli Kuusk. 73. Rute Puusta. 74. Ivi Anton. 75. Silvi Saar. 76. August Leht. 77. Elmar Major. 76. Kaarel Evert. 77. Kaarel Grossmann. 78. Heino Guske. 79. Elvi-Eha Traks. 80. Heino Tolga. 81. Ants Tooming. 82. Eevi Sein. 83. Luule Soo. 84. Mare Siivari. 85. Aime Kalda. 86. Ahti Raias. 87. Virve Kriska. 88. Kalle Poom. 88. Heino Mitnits. 89. Valve Paju. 90. Heino Brendel. 91. Milvi Tõruke. 92. Maido Aru.

1937. a.

1. Vilma Sirel. 2. Enn Pööra. 3. Asta Päid. 4. Vello Tomson. 5. Malle Valge. 6. Eevi-Leonore Pauk. 7. Ilmi Vels. 8. Maret Riiner. 9. Kaljo Lätt. 10. Jaan Ränkel. 11. Huko Sommer. 12. Aita Kuusk. 13. Enno Praats. 14. Asta Indus. 15. Eve Kurvits. 15. Valve Mangus. 16. Ants Kruusmaa.

Laulatatud

1936. a. (järg).

53. Eduard Marjasaar ja Helmi-Johanna Muhk. 54. Karl Laos ja Leeni Isaak. 55. Osvald Sirel ja Lilli Major. 56. Johannes Pärn ja Magda Saar. 57. Leonhard Kokka ja Elisabeth Penner. 58. Ermi Poom ja Helmi Kurs.

1937. a.

1. Johannes Halling ja Helgi Aunpuu. 2. Osvald Kaschan ja Urve Mäepalu. 3. Kaarel Mitnits ja Marta Mitnits. 4. Aleksander Kuslap ja Marta Roos. 5. Voldemar Joonas ja Emmeline Simson. 6. Hugo Jõessar ja Hilda Jakobson.

7. Voldemar Martinson ja Adeline Tross. 8. Otto Bötcher ja Anna Kruus. 9. Martin Kirsch ja Leida-Rosalie Metsalu. 10. Hugo Luper-Laurson ja Helena Välbe. 11. Elmar Lepp ja Elfriede Soo. 12. Eduard Kõiv ja Leida Hääl. 13. Harry Lõhmus ja Olga Jürgensohn. 14. Aleksander Ferdinand Massur ja Heleene-Marie Narits. 15. Arvo Kask ja Salme Vomm. 16. Aleksander Meiuuste ja Ida-Johanna Bamberg. 17. Robert Ott ja Olga Tõemaa. 18. Voldemar Tõnts ja Adele Kuusvere. 19. Oskar Mänd ja Linda Teder. 20. Richard Peep ja Hilda Lõuke. 21. Juhan Müür ja Selma Sillandi. 22. Johannes Mänd ja Adele Mänd. 23. Karl Peterson ja Linda Jõgiste. 24. Johannes Mangus ja Hilda Mangus.

Surnud ja maetud.

98. Marie Sophie Noormägi. 1. Liisa Lassmann. 2. Gustav Peterson. 3. Miina Voormann. 4. Leenu Sommer. 5. Villem Karu. 6. Jaan Selgis. 7. Jüri Täht. 8. Ernst ja Marie Manguse surnult-sündinud poeglaps. 9. Ann Reäk. 10. Ida-Pauline Koorits. 11. Mari Helm. 12. Jaan Sulp. 13. Kustav Mürsepp. 14. Mart Täht. 15. Anna Tropka. 16. Ann Sommer. 17. Leenu Tomson. 18. Marie Viik. 19. Karl Tõnts. 20. Jaan Kriis. 21. Mart Velling. 22. Harald Indus. 23. Albert-Friedrich Selgis. 24. Alfred-Erich Mõistus. 25. Jüri Kisper. 26. Liisa Martov. 27. Hindrik Löper. 28. Isaak Lõoke. 29. Anu Truusmann. 30. Aadu Reitiv. 31. Leena Isak. 32. Marie Linnumägi. 33. Ann Reinkubjas. 34. Jaan Petersell. 35. Liisu Tooming. 36. Ellu Alber. 37. Jaan Otsa. 38. Mart Ennus. 39. Helene Näk. 40. Johannes Aaspere. 41. Helene Jakobson. 42. Anna Kreos. 43. Ellu Ots. 44. Juhan Inn. 45. Peeter Lõoke. 46. Johannes Kustlov. 47. Jüri Sulg.

Laiuse koguduse „Waimulifud laulud II“.

Wiisil: Oh waga Sumal, tes. P. 230.

1. Ma tean, kes saatjaks mul, Kes armu-
tätel kannab, Kes õhtul, hommikul head
nõu ja abi annab. Ma usun: Iha arm On õi-
gil' ligidal, Ka nõdremgi kui põrm On armas
Sumalal'.

See ust mind rõõmsaks teeb, Mind lootusega
täidab, Mull' kodust kõneleb Ning ülespoole
näitab, Kus ootab rahumaa, Kui üksford wäsi-
rind Lääb waetwast puhkama — Kui Iha kutsub
mind.

J. Liiv.

Wiisil: Sull', Sull', Jeehooiva, tahan laulda. P. 152.

2. Lõõ lõffele, mu usu jäde, Et walgust
leiaks minu otstiv waim, Sest walest lahu-
tada tõde Ei iial suuda usuta mu aim. See-
pärast, Isfand, ise süüta Sa Kõit waimsed tuled
minus põlema!

Kui laps Su juure palwes tules, Ntu iga-
wene Iha, harduses, Ja ainult selles kindel olen,
Et waimse jõu saan Jeesu risti ees. Ses tead-
mises mind weelgi finnitä, Et tõe tändjaks wõiffin
kastwada!

Su Bojas täiust wõin siis näha, Kui usus
kummardan waid Sinu ees. Küll selgub siis, mis
kõrge, pühha, Ja mis on wale weel mu südames.
Kui nõnda süütun Sinu walgusest, Siis helkima
jääb jäde igawest'!

H. Pärn.

Wiisil: Jeesus, rõdmustaja. P. 924.

3. Soojutu õhtupäike Saadab wiimse läite
Minu woodisje. Hommikul kui sina Lõused,
kas siis mina Lõusen ülesse? Wõi pean kaua
ootama Woodis elu, furma wahel? Piiff weel
tõweahel?

On küll minu elu Selge waetu ja walu
Ilmas elades. Nii fee Sinu seatud, Meile teada
antud Sinu sõnades, — Lõotus kaafas Sinule
on: Neil, kes käinud okasrada, Lahti Iha koda.

Luleb furrn, siis tõtta, Jeesus, wastu, —
wõtta Mind siit ülesse, Kus on õnnis põli Neil,
kel waetwast tuli Minna elusse. Chi pulmakuuega
Mind Su Iha tuningriigis — Oma rahwa liigis.

Ed. Kreenman.

Wiisil: Ma tunnardan sind, armu wägi. P. 445.

4. Miks seisad, rändur muremõttes? Miks kaebad eluõditluses? Kas oled wärsind, pettund lootes. Lut õnne kuldsees nooruses? Miks kewadpäikse kaunil walgel. Sul läigib walupisar palgel?

„Ma olen otsind õnneranda. Ja elupäewa paremat. Kuid siis, kui saatutasin mõnda, Jäid tühjaks hinge tagamaad. Maailma au ja petlik süda. Ei suutnud hinge rahuldada.“

Jah, nõnda elurada käies. Me inimesed pettume. Kui aga taewa poole üles. Siit kindlas usus waatame, Siis seletawad waimufilmad. Seal igawiku õnnetoojat.

Siis offi, rändur, hingerahu. Seal, fuhu läinud Jeesus Krist. Kui wärsitab sind waew ja walu, Küll leiad Lemas hingamist. Tee, mis läeb ifka üles poole, Wiib õnnistuse allikale. *A. Abel.*

Wiisil: Ma tahan jätta maha. P. 245.

5. Mu karjane Jehoowa, Mu õige abi-mees! Ei muude peale looda. Siin ilma elu sees. Kui tõuswad tormid, tuuled, Ja waewab wiiletsus, Sull' hüüawad mu huuled: „Mu õnn ja õnnistus!“

Nii ilmaelust läbi. Ma rändan Sinuga. Ei hädaoht, ei häbi. Mind iial ehmata, Kui aga waewas, walus. Mu ainnis aitaja. Ja õige usu alus. On Õnnistegija.

Ust toob mul taewa rahu. Ja õnne ülewelt. Ei muremõtted mahu. Mu hinge ilmasteel. Mu süda ihtab Sulle, Sa kallis Karjane! Oh, ole abiks mulle, Wii eluwetele!

Mu kaitseja ja Karjus, Mu elu ülem hea, Su helde armu warjus. Ei ahastusest tea. Kui kõnnin surmarada, Kus sügaw pimedus, Mind tõitwad walgustada. Su arm ja halastus. *Anna Prants.*

Wiisil: Jeesus, Õnnistegija. P. 161.

6. Ole ustato surmani, Siis sull' Isand krooni annab, Wõitlusest. Ta wiimati Rahumaale siis su kannab. Ara wäsi iialgi, Ole ustato surmani!

Ole ustato surmani! Kui su rist sul rängaks läheb, Heida paltwes põlwi, Küll su hing siis abi näeb. Päästja ette walu wiil, Ole ustato surmani!

Ole ustato surmani. Maine teekond lõpeb pea. Iha rinnal waitfesti. Siis sa puhkad, feal sul hea, Seal ja õnnis alati — Ole ustato surmani. *H. Wühner.*

Wiisil: Mu jõud, Sind tahan armastada. P. 383.

7. Sind, Jumal tahan armastada. Ja südamest Sind teenida. Su nime tahan austada. Ja Sinu seadust pidada; Sull' tujukid iga filmahil. Mu wiimne weretilk.

Ma tahan ühes armastada. Ka ifka oma ligimeest. Ta häda püüda waigistada. Ja atwitada hädalist; Ta kurbus minu kurbus on, Ta õnn on minu õnn.

Ma tahan patu eest end hoida. Ja hinge puhta pidada. Ja kõlblist elu tahan püüda. Siin ilmas ifka elada. Geks, Jumal, oma waimuga. Mu tahtmist finni. *G. Kiplat.*

Wiisil: Jeesus, surma äratõitja. P. 300.

8. Sinu hoolde enda annan, Wägew Jumal täieste. Sinu ette paltwes kannan. Rogu oma südame. Sina oled minu Jumal, Kes mull' waefel jõuetumal. Jagab jõudu otsata, — Selle eest Sind tänan ma.

Minu elu wäga waene. On sin ilmas Sinuta, Minu laewa ajalaine. Wõib siin põhja paisata, Uga kui mu saatjaks. Sina, Rahuranda jõuan mina. Sinu wõimsa abiga, — Selle eest Sind tänan ma.

Tulgu tormid, tulgu tuuled, Sina kõif nad waigistad, Kui Sind waitfesti minu huuled. Paltwes appi hüüawad. Kui ta süda kaasa palub, Hing. Su armu warsti saanud. Sügaw kuj on paltwe-ind, Sina ifka aitad mind. *P. Grünfeldt.*

Wiisil: Kuis pean wastu wõtma. P. 246.

9. Sinu ligi tahan olla, Mu Jeesus, alati. Su püha risti alla. Ma langen põlwi. Siin oma hinge mured. Kõif Sulle awaldan, Ja olgu need kui suured, Sull' lohutuust ma saan.

Kui pisarate saatel. Mul tihti rännata. Ja hetkil walufatel. Pean wõitlust eluga: Siis teed, et süda jälle. Nii rõõmsaks julgete saab, Ka mulle, effijale. Uks troost ja eesmärk jääb.

Kui eluwool mind kannab. Su juurest kaugele, Mu Lunastaja, anna, Et leian jälle tee, Mil wõin. Su ligi tulla. Ja rahus wiibida, Et elumure alla. Hing ei saaks kaduda. *Allde Kolka.*

Wiisil: Ma tahan jätta maha. P. 245.

10. Uks ainus samm sa astu, — Ja Jumal kaafas sul. . . . Ta heldus helgib wastu Sull' elu rännakul. Kui teed nii tihti wiitwad. Sind läbi tormidest, Siis kõrge kaitseja tiitwad. On warjuse kõige eest!

Uks ainus sõna ütke — Ja Jumal ilgineb. . . . Uht tolmakübet waatle — Ja Jumal kõneleb. Ta halastus ja truudus. Ta abi, armastus. On elu wiimne suurus. Ja sinu õnnistus!

Uks ainus usufäde — Ja hing lööb pärana. . . . Ges päras peitub tõde, Uus tee, uus lootusmaa, Kus taob maine wale, Rist tundub tergena, Ja ainult Jumalale. Sa kuulud kõigega! *H. Pärn.*

Wiisil: Argate! nii wahid hüüwad. P. 355.

11. Hellisegu lauldes tellad. Ja ühendage mõtted, meeled, Kui wannad fokku pange fäed! Tänu laulu saatte üles. Ta poole, kes kõif kannab süles, Ja tellelt kõifjal abi näeb. Seepärast rõõmsamalt. Nüüd laulge — wõimsamalt: Halleluuja! Meid juhata, Ja õpeta, Su riigi töös meid õnnista!

Hellisegu igal ajal. Su põhiheli kaunil fajal, Me südamete kannelidel! Nagu laulab wotelaine, Kas tormil ta wõdi weereb waitne, Uks ülim toon ta wiisidel. Nii olgu üks ta hüüd, Ja hinge parim püüd Sulle laulda, Kes südamas. Ja merewees — Uks Isand oled kõifides!

Hellifegu kõigis püübeis, Me palveis, töös ja rõõmuhüüdeis, Et tõe kandjad oleme! Selleks Sa meid ilma pannud, Tööpõllu ise meie annud; Su tahtel sinna tuleme. Seejärel kartmata — Mis on tõi tuleb ka — Tööle lähme Nüüd ustavalt Ning ületvalt — Jõu saame Loojalt Jumalalt!

H. Pärn.

Wiisil: Wõitle hästi. P. 65.

12. Isa, Siu palge ette Waikses leinas kummardan. Uskudes end Sinu kätte Mee- poole palvetan;

Ole ise minu ligi, Isand hingetormides. Kin- nita ja kaitse kõiki Raikes elutõditluses.

Pühi ära, armukäsi, Palgeilt walupisarad, Et ei enne õhtut wäsi Ega nõrke rändajad.

Sinu peale tahan loota, Püha Isa alati, Uski Sa wõid elu saata Poja läbi mullegi.

A. Abel.

Wiisil: Nüüd hingivad inimlised. P. 117.

13. Päeto weereb warjud tõustvad, Nad kur- walt maad nüüd kaitvad Kui leinalooriga. Kõik päetamõõl on mööda Ja tüdinenuid süda Nii wäga ihkab puhata.

Siis, rahu, woola maha Nüüd taewa tiiba- dega, Et wõiksin uinuda; Kõik mured hingest wõta Ja wintfutatud süda Las oma warjus hingata.

Sa, kallid Isa süda, Nüüd oma hõlma wõta Kõik minu omaksed, Sa walwa nende üle Ja mata oma sülle. Kõik kurtwastatud südamed!

Mu wõlad andeks anna! Ja ära wõta kanna, Et päewal effind ma! Sa seisa woodi ääres Ja ole minu juures Ka unes oma walmuga!

Ja kui see, mis jõuab, Mu hinge koju nõuab. Siis, Isa, palun ma: Oh oma riigikotta Mind warjutwastalt wõta, Et taewas wõiksin ärgata.

A. Kallas.

Wiisil: Oh Jeesus, Mee abimees. P. 204.

14. Ma olen ilmas rändaja, Mu tee läeb haa poole. Neg mööda jõuab rutuga, Ja sarnaneb weetwoole, Mis läbi ditseasfide Ja läbi kõrbend Nõmmede Waid ruttub mere poole.

Kui üksford tuleb wiimne käik, Kui tuleb ilmast minna; Kui kustub ilmas elufäik, Siis walgusta mind Sina! Et Sinu isapalet näen Ja Sinu rahus, ära läen Su taewa rõõmu siise.

G. Kiviste.

Wiisil: Mu elu Kristus ise. P. 9.

15. Sa rändad inimene, Siin kaduwufemaal. Sa wõiksin majaline — Surm sul nii ligidal. Pea filmist ära kustub — Sind tantats talmu

teel! Pea elupäeto sul loojub — Mis ootab sind siis eel?

Uks ainus rahuase On elus kõigile, See on me Jeesus ise Ta arm wiib taetwase.

Kui meie muldset telki Kord tabab surmatuul Oh, et siis taewahelki Nääks filmad wäsinud!

V. Saksen.

Omalt wiisil. P. lisa 127.

16. Tähtede taga ford koidab full' taewas, Dodus ja lootus seal täide sul läeb! Mis sa siin kannud ja kannatand waewas, ;: Kõik seal suft igawest maha siis jääb. ;:

Tähtede taga, seal wajuw kõik wale, Seal näed, mis tumedaks teinud on ilm. Kurbusse järel peab läikima pale, ;: Ondsamas rõõmus siis särab su film. ;:

Tähtede taga, full' lehtwitwad palmid Taewa- list karastust rõhutud rind, Jumalainglite kiituse- falmid ;: Rahuase wiitwad sind wäsinud hing. ;:

A. Suurkask.

Wiisil: Oh leinatem ja taewatem. P. 99.

17. Siin rahupait, Kus waitne kõik. Tuul puudes lainult tafa Laulab wiise tröösti- waid Linujalle kaasa.

Nii hea on siin, Kus kaob kõik piin, — Suur rahu afub rinda. Tahats puhkete pärida Seda püha pinda.

Külm elutorm ja saatus farm Siin rahufaljul murdub. Igatus ja waitne õnn Südames siin juurdub.

Suur lunastus Ja õnnistus Siin üle kõige lehtwib — Linujate kalmused Taewa rahul ehib. —

Oh jõuaks tund, Et rahu-und Mu wäsinud ihu leiaks, Millal, armsad uinujad, Puhtama siin heidaks!

A. Suurkask.

Wiisil: Oh wõta mind, mu Jumal. P. lisa 85.

18. Kui mureorus käisin Täis kurtwastust; Kui surma piiril seisin Täis ahastust, — Siis uuest' ferkis taewas Mul' lootuskoit: Jää findlats hädas, waewas — Sind ootab wõit.

Ei säramast küll wäsi Mu lootuskilt, Mind kaitseb Isa käsi Kui kindel piir. Kõik mured eemal' heidan Ma rahuga, Ja Isa sülle peidan End rõõmuga.

A. Ellart.

Wiisil: Hinge peiute. P. 157.

19. Jeesus, Sinuta Kurb ja sisuta On mu töö ja wõitlemine, Püüdmine ja ruttamine, Elufõrtes ma Effin üffinda.

Õnnistegija, Jää mu juure Sa! Juhhi minu wõitluslaewa Läbi õd ja tormi waewa, Et Sind näeksin weel. Wiimats toduteel.

A. Abel.

LAIUSE IX LAULUPÄEV

15. augustil 1937. a.

K a v a : I. Kell 1/2 10 homm. Kirikus. Nihti Jumalateenistus aemylauaga.

õp. E. Paigaline — Sindist.

II. Kell 1/2 12 p.

Kontsektijumalateenistus kirikus. Jutlustavad praost A. Kapp ja õp. J. Muru.

Ohendatud laulukoonid. Solist. Laululehed. Muusikakoor.

III. Kell 1/2 3 p. I.

Ohendatud kooride kontsekt kiriku pargis. Pääsmed: 50 ja 35 snt.